

TILL HÅBO-TIBBLE, LÅSSA, KUNGSÄNGEN OCH JÄRVAFÄLTET

*Upplands fornminnesförenings årsmöte och vårutflykt
söndagen 24 maj 1970*

Ett 170-tal medlemmar samlades söndagen 24 maj 1970 till utfärd och årsmöte. Resan gick genom områden vid Mälaren, vilka vid det kommande årsskiftet skulle övergå från Uppsala till Stockholms län. Slutmålet var odlingslandskapet i Stor-Stockholms utkant, vilket inom kort skall vika för förstadsbebyggelse.

I Håbo-Tibble kyrka hälsades samtliga välkomna av föreningens ordförande landshövding Ragnar Edenman. En andaktsstund hölls med predikan av komminister David Nordius och med kantor Percy Säfström vid orgeln. Kyrkvärden Eric Sundblad berättade om kyrkan och dess historia. Byggnaden från 1200-talet med tillbyggd sakristia och vapenhus har välvts under 1300- och 1400-talen. Valvmålningarna från 1400-talet är i Strängnässko!ans och Albertus Pic-tors stil.

Färden fortsatte till Adö herrgård vid Mälaren, där Lars Gezelius gav en kort redogörelse för huvudbyggnadens historia. 1712 hade gården förvärvats av Arvid Horn, som enligt uppgift låtit uppföra den nuvarande huvudbyggnaden. Detta rimmar dock illa med det faktum att en byggnad av samma storlek och

Vårutflykt 1970.
Borgruinen vid Almare-
Stäket studeras.

likartad karaktär finns avbildad redan under 1680–90-talen på Gripenhielms mälarkarta och i Erik Dahlbergs »Suecia antiqua». På Adö finns en av landets rikaste förekomster av den fridlysta misteln. Med misteln är förknippad ett komplex av europeisk folktro som kan spåras redan i magiska bruk och religiösa föreställningar hos romare, kelter och germaner.

Årsmötet hölls i Sunnerdahls praktiska ungdomsskola i Säbyholm. Rektor Bertil Permén välkomnade deltagarna och gav en orientering om skolan. Därefter vidtog förhandlingarna under ordförandeskap av landshövding Edenman. Minnesord uttalades över landshövding Georg Andrén, häradshövding Nils Edling, folkskollärare Hugo Fredriksson, major Gösta Lind och regeringsrådet Adolf Lundevall. Årsberättelsen godkändes och de till föreningen hörande förvaltningarna erhöll ansvarsfrihet. Stadgeenliga val förrättades. De fyra styrelsemedlemmar, som stod i tur att avgå, omvaldes på tre år. Till föreningens hedersledamot kallades f. förste bibliotekarien friherrinnan Gurli Taube. Fornminnesföreningens förtjänstmedalj tilldelades fru Kerstin Broberg, Älvkarleby, redaktör Edvin Gustavsson, Uppsala, och fil. mag. Göran Strömbeck, Bromma. På styrelsens förslag antog årsmötet uttalandet att Upplands fornminnesförening ej hade något att erinra mot att Disastiftelsen upplöstes och att stiftelsens tillgångar överfördes på Stiftelsen Upplandsmuseet. Årsmötet beslöt att tillsätta en valberedning på tre personer. Beslut fattades även på grundval av Arkivkommitténs utredning rörande vidgade arbetsuppgifter för fornminnesföreningen och hembygdsföreningarna i Uppland.

Efter årsmötet fortsatte färden till Almarestäket i Kungsängens socken. Byrådirektör Bertil Seth berättade här om den medeltida borgen, vilken under unionstiden var ärkebiskopens kanske viktigaste fäste under de ständiga stridigheterna mellan unionsintressen och nationella fraktioner. Borgen revs av Sten Sture d. y. efter Gustav Trolles kapitulation 1517.

Färdens nästa mål var Järvafältet. Här har det militära övningsområdet på ett säregt sätt konserverat en gammal bebyggelse, vilken nu genom Stockholms expansion till större delen kommer att försvinna. Akalla by med Storgårdens originella huvudbyggnad av trä från 1600-talets senare del demonstrerades av Ola Ehn. Bussfärden fortsatte efter de gamla vägarna mellan byar och gårdar och resenärerna fick på så sätt ett intryck av bygden.

Resan avslutades med gemensamt smörgåsbord på Särsta Wårdshus i Knivsta. Landshövding Edenman hyllade den nyvalda hedersledamoten och dagens medaljörer. Den nya hedersledamoten friherrinnan Gurli Taube berättade minnen i ett uppskattat tacktal.